

ND - 30 juni 2017

Mart-Jan Paul

Bij het lezen van het boek 'En de aarde bracht voort' schoot het woord 'denkpistes' mij te binnen. Dit Vlaamse woord verwijst naar nieuw voorstellen om een probleem op te lossen. Het is ook van toepassing op de vele denkoefeningen in deze grondige studie.

Van den Brink stelt de vraag of christelijke geloof en evolutie verenigbaar zijn. Hij meent dat de hoge ouderdom van de aarde redelijk vaststaat en dat een gemeenschappelijke afstamming van dieren en mensen aannemelijk is. Ze kunnen niet bewezen worden, maar als ze waar zijn, wat zijn dan de consequenties voor het christelijke geloof? De conclusie van de auteur is dat de klassiek-christelijke theologie grotendeels ongewijzigd kan blijven. Er zijn slechts drie voorstellingen die bijgesteld moeten worden: de concordistische manier van Bijbeluitleg, de theorie van de kosmische val en het idee dat de mensheidsgeschiedenis begonnen is met één mensenpaar. Concordisme is volgens de auteur de visie dat Bijbelse uitspraken over de fysische wereld overeenkomen met wetenschappelijke feiten. Die definitie lijkt mij te beperkt. Zelf zou ik meer de nadruk leggen op de betekenis van de Bijbelteksten voor de wetenschapsbeoefening en een striktere omschrijving geven van 'feiten'. Gangbare wetenschappelijke theorieën zijn nog geen feiten.

Van den Brink bespreekt vooral theologische concepten en gaat minder in op relevante Bijbelpassages. De 'oplossing' voor de fundering van het sabbatsgebod in de dagen van de schepping in Exodus 20 door de vergelijking met het werk van John Bunyan overtuigt niet. Ook ontbreken relevante uitspraken van Jezus en Paulus over Adam en Eva. In het boek 'Oorspronkelijk: overwegingen bij schepping en evolutie', dat over een paar maanden verschijnt, bespreek ik die teksten. Het betreft hier niet slechts 'concordisme', maar de hermeneutiek in het algemeen en het gezag van allerlei uitspraken in de Bijbel over het begin van deze wereld. Wie dat vertrekpunt kiest, komt meer dan drie onderwerpen tegen die aangepast moeten worden bij aanvaarding van de evolutietheorie. Dat kan aan de hand van de titel geïllustreerd worden. 'En de aarde bracht voort' wijst op een indirecte manier van scheppen die op zich in overeenstemming met een zeer geleidelijke ontwikkeling kan zijn. Het verband in Genesis 1 is echter dat dit scheppen binnen één dag gebeurd is. Er zijn heel wat passages in het boek te vinden waar ik bewondering heb voor de denkpistes van de auteur. Omdat vanuit de Bijbeluitleg ook andere (meer klassieke) gezichtspunten bepleit kunnen worden, zal echter lang niet elke Bijbellezer overtuigd raken door de voorgestelde oplossingen.